

Тести 1 «Омӯзиши дараҷаи ташкилотчигии шахс»

Маълумоти умумӣ

Ташкилотчӣ хусусияти фардию психологии шахс ба шумор меравад. Ташаббускорӣ бо мафҳуми ташкилотчигӣ дар алоқамандӣ аст. Шахси ташкилотчӣ ҳамеша ба мақсадҳои дар пеш гузоштааш мерасад.

Ташаббускорӣ – пешдастӣ, водоршавии ботинӣ ба иҷрои шаклҳои нави фаъолият, нақши роҳбарикунанда дар рафти иҷрои ягон амал аст. Ташаббускорӣ фаъолиии ҷамъиятӣ ва амали эҷодии иҷтимоии шахс ё гурӯҳро ифода мекунад. Ташаббускорӣ фаъолияти ихтиёрӣ (бахри манфиатҳои ҷамъиятӣ ва шахсӣ), муносибати эҷодиро ба меҳнат ва ба тарзи одатшудаи рафтор (одатҳо, расму русумҳо, анъанаҳо) дар бар мегирад. Ташаббускор, ба маънои ахлоқӣ, бо он тавсиф дода мешавад, ки шахс одатан масъулияти беандоза калонро ба ўҳда мегирад ва аз оғоз то анҷом фаъолият мекунад.

Ташаббускории манфиатбахш ва зарароварро бояд фарқ кард. Баъзан навоварие, ки зимни ташаббускорӣ ба вҷууд меояд, барои афкори ҷамъиятӣ ногаҳонӣ мешавад, зеро дар ташаббускорӣ унсури таваккалкорӣ ҳам ҷой дорад ва ташаббускор ҳамеша наметавонад тамоми оқибатҳои амали иҷрошавандаро пайхас барад. Аз ин рӯ, натиҷаи амали ташаббускорӣ метавонад бо интизориҳои ҷамъият мувофиқат накунад.

Тести пешниҳодшуда барои муайян кардани дараҷаи ташкилотчигии мизоҷ имконият медиҳад. Инчунин, ин санҷиш воситаест барои ташаббускор шудани шумо.

Саволнома

Дастур: ба Шумо 13 савол пешниҳод мешавад. Ҳар яки ин саволҳоро бодикқат хонда, як ҷавобашро, ки мувофиқ ба рафтори Шумост, интихоб кунед. Кӯшиш намоед, ки ҳангоми ҷавоб додан бисёр фикр накунад.

1. Оё Шумо дар зиндагӣ баҳри ноилшавӣ ба мақсадҳои худ саъю кӯшиш менамояд?

- а) ман дорои ҷунин мақсадҳо ҳастам;
- б) агар ҷунин мақсадҳо бошанд, ҳаёти манро ноустувор мекунанд;
- в) ман мақсади асосӣ дорам ва зиндагиамро бо он мақсадҳо

тобеъ мекунам;

г) ман мақсад дорам, лекин фаъолияти ман ба рафти ноилшавӣ ба мақсадҳо кам мусоидат мекунад;

2. Оё Шумо барои ҳафтаи пешомада бо истифода аз маҷаллаю ҳафтаномаҳо нақша мекашед?

а) ҳа;

б) не;

в) на «ҳа» ва на «не», зеро ки корҳои муҳимро дар майнаи сар ва нақшаи рӯзи гузаштаро дар сар ва ё дар қоғаз қайд мекунам;

г) кӯшиш кардам, ки бо истифода аз маҷаллаю ҳафтаномаҳо нақша созам, лекин баъдан фаҳмидам, ки ин кор ҳеҷ натиҷаи хуб намедихад;

3. Оё Шумо барои иҷро накардани нақшаи якрӯза ва якҳафтаина худро сарзаниш мекунед?

а) «сарзаниш мекунам» дар он ҳолате, ки айби худро бинам, яъне танбалӣ ё ин ки сустҳаракатӣ;

б) ба сабабҳои субъективӣ ва объективӣ нигоҳ накарда «сарзаниш мекунам»;

в) ҳоло ҳама якдигарро маломат мекунанд, пас чаро ман худро «сарзаниш накунам»;

г) ман тарафдори чунин принцип: ҳар он чизеро, ки имрӯз иҷро кардам – хуб ва чизеро, ки натавонистам, пас рӯзи дигар ба итмом мерасонам.

4. Чӣ тавр Шумо дафтарчаи қайди рақамҳои шиносу рафиқон ва ҳешу таборро истифода мебаред?

а) ман соҳиби дафтарчаи худ ҳастам ва чӣ тавре ки мехоҳам, ҳамон тавр рақами телефон ва ному насабро қайд мекунам, зеро агар рақами телефон лозим шавад, ҳатман меёбам;

б) бисёр вақт дафтарчаамро иваз мекунам, зеро ки онро бераҳмона «истисмор» менамоем. Дар вақти кӯчонидани телефонҳо кӯшиш мекунам, ки ҳамаашро ба таври илмӣ иҷро намоям, лекин баъзан боз ба сабти шартӣ бармегардам;

в) қайди телефон ва ному насабро бо «хати рӯҳия» мегузаронам. Дар кучо дар кадом саҳифа қач ё рост навиштан барои ман фарқ надорад;

г) ном, насаб, рақами телефонро аз рӯи алифбо қайд менамоем. Агар лозим ояд, маълумоти иловагиро (истикомат, ҷои кор ва ғ.) низ менависам.

5. Шуморо чизҳои ихота намудаанд, ки барои истифода ба

кор лозиманд. Аз рӯи кадом принцип онҳоро ҷо ба ҷо мегузоред?

- а) ҳар чиз дар ҳар ҷо;
- б) тарафдори чунин принципам: ҳар як чиз ҷойю макони худро дорад;
- в) вақт ба вақт чизҳоро ҷо ба ҷо мегузорам. Баъдан боз дар ҳар ҷо мегузорам, сониян муддати чанд лаҳза боз ба кор шуруъ мекунам ва ғ.;
- г) чунин меҳисобам, ки саволи овардашуда ба ташкилотчигӣ ҳеч дахле надорад.

6. Оё Шумо гуфта метавонед, ки дар кучо, чӣ тавр ва бо кадом сабабҳо вақти худро беҳуда сарф намудед?

- а) танҳо вақти сарфшударо метавон гуфт;
- б) танҳо ҷойю макони вақти сарфшударо метавон гуфт;
- в) агар вақти сарфшуда ба пул мубаддал мегашт, ман онро ҳисоб мекардам;
- г) на танҳо тасаввур мекунам, ки вақт дар кучо, чӣ тавр ва бо чӣ сабаб сарф шуда буд, ҳатто тарзҳои кӯтоҳ кардани вақти сарфшударо медонам.

7. Агар дар рафти маҷлис сӯҳбат бефоида гузарад, он гоҳ Шумо чӣ тавр рафтор мекунед?

- а) пешниҳод менамоям, ки ба масъала диққати ҷиддӣ диҳанд;
- б) дар ҳамаи маҷлисоҳо чизҳои даркор ва ҳам нодаркор пайдо мешаванд, ки бо ҳамин маҷлис ба итмом мерасад ва бо ҳамин ҳеч кор карда намешавад. Ба гӯш кардан маҷбур мешавам;
- в) ба олами «фано» фуру меравам;
- г) бо он корҳои машғул мешавам, ки бо худ гирифта будам. Ин дар ҳолате, ки сӯҳбат бефоида мегузарад.

8. Тахмин мекунем, ки Шумо бо маърузаи худ баромад хоҳед кард. Оё Шумо ба қисматҳои маъруза эътибори ҷиддӣ медиҳед?

- а) асосан ба муқаддимаи маъруза аҳамияти ҷиддӣ медиҳам. Ба фикри ман, давомотро тахминан муайян кардан лозим аст. Агар маъруза шавқовар бошад, он гоҳ ба он вақт ҷудо кардан лозим аст;
- б) чӣ ба муқаддима ва чӣ ба давомоти маъруза аҳамият медиҳам. Ин вобаста аст аз вақту вариантҳои он.

9. Оё Шумо кӯшиш мекунед, ки ҳар як дақиқаро барои иҷрои кори ба нақша гирифташуда истифода баред?

- а) мекушам, вале на ҳама вақт вобаста ба қувваю сабабҳои

шахсӣ (рӯҳафтодагӣ, хастагӣ ва ғ.) бобарор аст;

б) он қадар намешитобам, зеро ки ба фикрам дар муносибат бо вақт хӯрдагир будан лозим нест;

в) шитофтани лозим нест, зеро вақт дарёфт карда намешавад;

г) ба ҳеч чиз нигоҳ накарда кӯшиш мекунам.

10. Шумо намуди системаи бақайдгирии супориш ва масъалаҳоро истифода мебаред?

а) дар дафтарчаи ҳафтаномаи худ қайд менамоем, то ки супориш дар ҳамин мӯҳлат иҷро карда шавад;

б) супориш ва масъалаҳои муҳимро дар дафтарча қайд менамоем, то ки «майда-чуйдаро» дар хотир нигоҳ дорам. Агар онҳоро аз хотир барорам, ман инро норасогӣ намеҳисобам;

в) кӯшиш мекунам, ки ҳамаи супориш ва масъалаҳоро дар хотир нигоҳ дорам, зеро ин хотираро устувор мегардонам. Бояд гуфт, ки хотираам чандин бор маро фирефта намуда буд;

г) ба принципи «хотири баргашта» таъя мекунам: касе, ки супоришро додааст, ҳамон кас бояд онро дар ёд дошта бошад. Агар супориш муҳим бошад, барои ҳалли он албатта маро ҷеғ мезананд.

11. Оё Шумо ба маҷлис, мулоқот ва ё вохӯриҳои муҳим саривақт меоед?

а) 5-7 дақиқа пештар меоям;

б) дар вақти муайяншуда расида меоям;

в) чун одати доимӣ дер мекунам;

г) ҳамавақт дер меонам, ҳарчанд кӯшиши ба вақташ расиданро кунам ҳам;

д) агар чунин қонун «барои дер накардан» муқаррар шавад, он гоҳ шояд ман дер накарданро ёд гирам.

12. Шумо ба иҷрои супоришҳои дар айни ҳол вучуддошта чӣ хел аҳамият медиҳед?

а) ба фикри ман, иҷрои кор айни ҳол аз тавонишани кор ва пояи ташкилотчигӣ вобаста аст;

б) ба фикрам дар вақти иҷро шудани супориш шитоб кардан лозим нест;

в) ба ман беҳтараш кам гап зану дар вақташ супоришро иҷро намо мувофиқ меояд;

г) иҷрои супориш дар айни вақт – ин пайдо намудани шикоятӣ ёфтани чизи нав мебошад. Иҷронамоям ҳамеша худнамоям мебошад.

13. Тахмин мекунем, ки Шумо ба рафиқи худ дар ягон кор ёрӣ расонданро ваъда додед. Вале шарт чунин шуд, ки Шумо

барои иҷрои ваъдаи худ имконият наёфтед. Дар чунин шароит чӣ гуна рафтор мекунед?

а) ба он шахс дар бораи дигаргун шудани шароит ва набудани имконият ба иҷрои ваъда хабар медиҳам;

б) ба он шахс дар бораи пайдо шудани мушкилиҳо хабар медиҳам ва дар баробари ин мегӯям, ки рӯҳафтода нашавад;

в) барои иҷро намудани ваъдаи худ кӯшиш мекунам. Агар иҷро кунам – хуб ва агар на, ҳеч гап не, ман на ҳама вақт ба ваъдаам вафодорам;

г) ҳеч чиз ваъда намедиҳам. Ба ҳеч чиз нигоҳ накарда, ваъдаро иҷро мекунам.

Ба натиҷаи тест мувофиқи ҷадвал баҳо диҳед.

Рақами савол	А	Б	В	Г	Д
1	4	0	6	2	-
2	6	0	3	0	0
3	4	6	0	0	-
4	0	0	0	6	-
5	0	6	0	0	-
6	2	1	0	4	6
7	3	0	0	6	-
8	2	6	-	-	-
9	3	0	0	6	-
10	6	1	1	0	-
11	6	6	0	0	0
12	3	0	6	0	-
13	2	0	0	6	-

Шарҳи ҳолҳои бадастовардашуда:

Аз 72 то 78 ҳол. Шумо шахси ташкилотчӣ ҳастед. Ба Шумо танҳояк чизро таманно кардан лозим аст: дар ноилшавӣ ба мақсадҳои худ устувор бошед. Инкишоф додани ташкилотчигии худро давом диҳед. Бигузур бароятон нанамояд, ки Шумо аз ҳад гузарондаед. Ташкилотчигӣ нисбат ба табиат таъсири беҳамтоеро ба он қасон мебахшанд, ки сарватҳои табииро бепоён меҳисобанд.

Аз 63 то 71 ҳол. Шумо ташкилотчигиро чизи ҷудонопазир мешуморед. Ин ба шумо бартариҳои бепоёнро бар он шахсоне медиҳад, ки ташкилотчигиро танҳо дар ҳолати ҳарбӣ ва ногувор будан талаб мекунанд. Ба ҳар ҳол, Шумо нисбати ташкилотчигии

худ бодикқат бошед.

Аз 48 то 62 хол. Чунин ҳаётгузаронии Шумо ва он чизе, ки шуморо иҳота намудааст, мумкин аст камтар ташкилотчӣ буданро ёд диҳад. Ташкилотчӣ баъзан дар фаъолиятҳои шумо пайдо мешавад ва боз гум мешавад. Ин нишонаи набудани системаи аниқи ташкилотчӣ мебошад. Ташкилотчиғии объективӣ қонун ва принципҳои объективиро дорад. Кӯшиш кунед, ки ҳама вақт тарзи иҷрои корҳои худро таҳлил намоед. Шумо он чизеро мебинед, ки аз он гумонбар ҳам набудед. Барои шахси ташкилотчӣ будан, бояд дар кор ӯҳдабаро бошед. Аз ин рӯ, ба Шумо иродаи қавӣ ва суботкор будан лозим аст.

Аз 35 то 47 хол. Чунин ба назар мерасад, ки гӯё фаъолияти ташкилотчиғӣ барои ҳаёти шумо ягон аҳамияте надорад, лекин ин то андозае шуморо аз фаъоли боз медорад. Агар шумо хусусияти ташкилотчиғиатонро ташаккул диҳед, он гоҳ барои худ роҳеро мебинед, ки боз ҳаёти шуморо рангинтар месозад. Шумо метавонед аз ӯҳдаи ин кор бароед ва фақат барои Шумо кӯшиш лозим аст.

Камтар аз 34 хол. Шахсияти сохтаи Шумо дар бисёр ҳолатҳо шуморо фаъол гардонидани наметавонад, балки мавқеи шуморо паст менамояд. Баъзан боварӣ ба худ дар Шумо нест шуда, мушкилоти мавҷударо ҳалнашаванда меҳисобед. Як назар ба шахсияти худ намоед ва тарафҳои хубу бади худро бубинед. Дар натиҷа, барои худ маълум хоҳед кард, ки чӣ корҳоро бояд ба анҷом расонд. Агар ин барои шумо мушкилотро эҷод кунад, он гоҳ ба равшанӣ муроҷиат намоед.